

prima instanță: Judecătoria Edineț – M. Iftodi
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți– N. Chicu, Gh. Liulca, E. Rățoi

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecător

Judecători

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea, Dumitru Visternicean

Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciornîi Anatoli împotriva Ministerului Agriculturii, Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, Edineț, societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” cu privire la încasarea salariului neachitat, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”, s-a admis cererea de apel depusă de Ciornîi Anatoli, s-a menținut încheierea Judecătoriai Edineț din 06 ianuarie 2016 pe marginea revizuirii hotărârii din 17 ianuarie 2013, s-a casat hotărârea Judecătoriai Edineț din 10 iunie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată

c o n s t a t ă:

La 08 februarie 2013 Ciornîi Anatoli a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Agriculturii, Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” cu privire la încasarea salariului, restanței la salariu și prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Ciornîi Anatoli a indicat că este angajat în calitate de apicultor la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” începând cu anul 1991.

În perioada 01 ianuarie 2012 - 31 decembrie 2012 nu i-a fost achitat salariul, fiind acumulată o restanță la salariu în mărime de 22 154,10 lei, fapt confirmat prin certificatul nr. 4 eliberat la 24 ianuarie 2013 de pârât.

A mai indicat că parcursul anilor 2000-2009 la fel nu i-a fost achitat salariu în anumite perioade, fiind astfel acumulate următoarele restanțe:

- pentru anul 2000, conform Hotărârii Guvernului nr. 455 din 16 mai 2000, salariul minim lunar pe țară a fost stabilit în mărime de 115 lei, iar restanța la salariu pentru 12 luni constituie suma de 1 380 lei;

- pentru anul 2001 conform Hotărârii Guvernului nr. 35 din 17 ianuarie 2001 salariul minim în luna ianuarie constituia suma de 150 lei, iar din septembrie 169 lei, ceea ce denotă că restanța la salariu pentru lunile ianuarie-septembrie constituie suma de 1 200 lei și pentru lunile septembrie –decembrie suma de 676 lei, în total suma de 1 876 lei;

- pentru anul 2002 conform Hotărârii Guvernului nr. 857 din 28 iunie 2002, salariul minim lunar pe țară pentru anul 2002 în lunile ianuarie-iunie constituia suma de 169 lei, iar restanța la salariu pentru 6 luni constituie suma de 1 014 lei și restanța la salariu pentru lunile iulie – decembrie constituie suma de 1 250 lei, având în vedere că salariu minim constituia suma de 250 lei, iar în total restanța este în mărime de 2 264 lei;

- pentru anul 2003 conform Hotărârii Guvernului nr. 343 din 21 martie 2003 salariul minim pe țară până în luna aprilie constituia suma de 300 lei, iar restanța la salariu pentru 3 luni este în mărime de 900 lei;

- pentru anul 2009 conform Hotărârii Guvernului nr. 15 din 19 ianuarie 2009 salariul minim pe țară constituia suma de 300 lei, iar la restanța la salariu pentru 12 luni este în mărime de 3 600 lei.

A mai concretizat că în carnetul său de muncă eronat a fost indicat că a fost eliberat din funcție la 09 martie 2009 din propria inițiativă, deoarece nu a depus cerere de eliberare din funcție.

A mai indicat că la 03 mai 2012 a adresat Ministerului Agriculturii petiție în care a invocat despre problemele cu care se confruntă Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” și despre salariul neachitat, însă petiția a fost lăsată fără răspuns.

Prin adresa din 29 august 2012 înaintată administratorului Gorceac Veaceslav a solicitat achitarea salariului, însă ca rezultat s-a invocat lipsa resurselor financiare.

În legătură cu neachitarea salariului și ținând cont de inflația în țară, consideră că poate pretinde la repararea prejudiciului moral calculat în modul următor: pentru anul 2000 – $1380 \cdot 5 = 6\,900$ lei; pentru anul 2001 – $1876 \cdot 5 = 9\,380$ lei; pentru anul 2002 – $2264 \cdot 5 = 11\,320$ lei și pentru anul 2003 – $900 \cdot 5 = 4\,500$ lei, în total suma de 32 100 lei.

Ciornîi Anatoli cere încasarea salariului neachitat pentru perioada 01 ianuarie 2012 – 01 ianuarie 2013 în sumă de 22 154,1 lei, a restanțelor la salariu pentru anii 2000, 2001, 2002, 2003 și 2009 în sumă de 9 740 lei, a vechimii în muncă pentru perioada de 3 ani în sumă de 2 400 lei și a prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei (f.d. 2-3, vol. I).

Avocatul Ciumac Natalia, împuternicită prin mandatul din 16 ianuarie 2013 să acorde asistență juridică cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 4, vol. I) și Ciornîi Anatoli au depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea salariului neachitat pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 – 01 aprilie 2013 în sumă de 33 666,8 lei, restanțelor la salariu pentru anii 2000, 2001, 2002, 2003 și 2009 în sumă de 9 740 lei, a vechimii în muncă pentru perioada de 3 ani în sumă de 2 400 lei și a prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei (f.d. 47-48, vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 17 aprilie 2013 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciornîi Anatoli.

S-a încasat de la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli prejudiciul material în sumă de 45 806,8 lei, prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

S-a încasat de la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 474,2 lei.

În rest pretențiile lui Ciornîi Anatoli cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 52 100 lei s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a indicat că hotărârea în partea încasării unui salariu mediu în beneficiul lui Ciornîi Anatoli urmează a fi executată imediat (f.d. 54, 61-64, vol. I).

La 11 februarie 2014 Ciornîi Anatoli a depus de schimbare a debitorului pentru executarea hotărârii, deoarece prin contractul de vânzare-cumpărare din 09 ianuarie 2014 Agenția Proprietății Publice a vândut Întreprinderea de Stat „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” (f.d. 70, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț din 12 martie 2014, la cererea de schimbare a debitorului, s-au antrenat în proces în calitate de intervenienți accesorii societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” și Agenția Proprietății Publice (f.d. 87-88, vol. I).

Judecătoria Edineț prin încheierea din 20 mai 2014 a respins cererea lui Ciornîi Anatoli cu privire la schimbarea debitorului cu eliberarea unui noi titlu executoriu ca fiind neîntemeiată (f.d. 123-124, vol. I).

La 27 aprilie 2015 societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a depus cerere de revizuire a hotărârii Judecătoriei Edineț din 17 aprilie 2013.

În motivarea cererii de revizuire societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a indicat că prin sentința Judecătoriei Edineț din 08 octombrie 2014 s-a constatat că Ciornîi Svetlana activând în funcția de contabil la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, conform art. 123 alin. (2) Codul penal fiind persoană publică și fiindu-i acordate în virtutea funcției o serie atribuții de serviciu, printre care asigurarea îndeplinirii corecte a tabelelor de pontaj și evidență a timpului de muncă prestat de către angajații întreprinderii, în baza cărora au fost calculate și achitate salariile, a comis infracțiunea de fals în acte publice.

Infracțiunea a fost comisă de Ciornîi Svetlana în următoarele circumstanțe: acționând în mod intenționat, folosind situația de serviciu, în interes material și personal, exprimat prin necesitatea camuflării încălcărilor comise și redării acțiunilor sale a unui aspect legal în vederea neîntreruperii stagiului necesar de cotizare pentru obținerea ulterioară a dreptului la pensie soțului său Ciornîi Anatoli, angajat în funcție de apicultor, a inclus în tabele de pontaj și evidență a timpului de muncă pentru zilele 03 ianuarie 2012, 11 ianuarie 2012, 19 ianuarie 2012, 23 ianuarie 2012, 27 ianuarie 2012, 08 februarie 2012, 16 februarie 2012, 20 februarie 2012, 24 februarie 2012, 28 februarie 2012, 07 martie 2012, 15 martie 2012, 19 martie 2012, 23 martie 2012, 27 martie 2012, 04 aprilie 2012, 02 noiembrie 2012, 06 noiembrie 2012, 11 noiembrie 2012, 22 noiembrie 2012, 26 noiembrie 2012, 05 decembrie 2012, 13 decembrie 2012, 17 decembrie 2012, 21 decembrie 2012, 09 ianuarie 2013, 17 ianuarie 2013, 21 ianuarie 2013, 25 ianuarie 2013, 29 ianuarie 2013, 06 februarie 2013, 14 februarie 2013, 18 februarie 2013, 22 februarie 2013, 26 februarie 2013, 06 martie 2013, 14 martie 2013, 18 martie 2013, 22 martie 2013, 26 martie 2013, 24 octombrie 2013, 28 octombrie 2013, 01 noiembrie 2013, 05 noiembrie 2013, 13 noiembrie 2013, 21 noiembrie 2013, 25 noiembrie 2013, 29 noiembrie 2013, 03 decembrie 2013, 11 decembrie 2013, 19 decembrie 2013, 23 decembrie 2013, 27 decembrie 2013 și 31 decembrie 2013 date false cu privire la orele de muncă prestate de către Ciornîi Anatoli, care a activat în calitate de apicultor, documente care au fost executate și semnate de ea personal, pe care ulterior le-a prezentat pentru aprobare directorului întreprinderii și în temeiul cărora lui Ciornîi Anatoli ilegal i-a fost calculat salariul

pentru perioada menționată în sumă de 7 160,52 lei pentru zilele în care de fapt acesta nu a activat și s-a aflat la serviciu, fiind angajat și activând în același timp în perioada de timp de la 27 octombrie 2011 - 15 aprilie 2012, 17 octombrie 2013 până la sfârșitul sezonului de încălzire 2013-2014 în cadrul Întreprinderii Municipale „Termoficare-Edineț” în calitate de operator la cazangeria Spitalului raional Edineț în baza ordinelor nr. 01-07 din 27 octombrie 2011 și nr. 01-02 din 17 octombrie 2013, iar în perioada de la 22 octombrie 2012 – 31 decembrie 2012, 02 ianuarie 2013- 31 martie 2013 în cadrul societății cu răspundere limitată „Dolan-Instal” .

Procesul penal în privința Svetlanei Ciornîi pe art. 332 alin. (1) Codul penal a fost încetat pe motivul liberării de răspundere penală cu atragerea la răspundere administrativă, fiindu-i aplicată sancțiune administrativă sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale (f.d. 134-136, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriai Edineț din 06 ianuarie 2016 s-a admis cererea societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” cu privire la revizuirea hotărârii Judecătoriai Edineț din 17 ianuarie 2013, s-a casat hotărârea Judecătoriai Edineț din 17 ianuarie 2013 și s-a dispus reexaminarea în fond (f.d. 225-228, vol. I).

Avocatul Gubceac Dmitrii, împuternicit prin mandatul din 25 septembrie 2015 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 181, vol. I), a depus în interesele lui Ciornîi Anatoli cerere de concretizare a pretențiilor solicitând antrenarea în proces în calitate de copârâți a societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” și încasarea în mod solidar din contul acestora în beneficiul lui Ciornîi Anatoli a restanței la salariu în mărime de 45 806,8 lei, prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 2 000 lei, în total suma de 109 906,80 lei (f.d. 239-240, vol. I).

Judecătoria Edineț prin încheierea din 22 februarie 2016 a antrenat în proces în calitate de copârâți societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” (f.d. 247-248, vol. I).

Avocatul Gubceac Dmitrii a depus în interesele lui Ciornîi Anatoli cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea în mod solidar din contul societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli a restanței la salariu în mărime de 55 749,42 lei, prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 2 040 lei, în total suma de 119 889,42 lei (f.d. 25-26, vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriai Edineț din 10 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ciornîi Anatoli.

S-a încasat în mod solidar din contul Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli prejudiciul material în sumă de 38 646,3 lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei.

S-a încasat în mod solidar din contul Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 159,4 lei.

În rest pretențiile lui Ciornîi Anatoli cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 52 100 lei, prejudiciului material în sumă de 17 098,12 lei și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a indicat că hotărârea nu se supune executării, ținând cont că a fost executată (f.d. 64, 77-86, vol. II).

La 01 iulie 2016 societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” și societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” au depus cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătorei Edineț din 10 iunie 2016 (f.d. 68-69, vol. I).

La 11 iulie 2016 Ciornîi Anatoli a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Edineț din 10 iunie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire cu menținerea hotărârii Judecătorei Edineț din 17 aprilie 2013 (f.d. 73-74, vol. II).

Prin încheierile Curții de Apel Bălți din 25 iulie 2016 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” și societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”, s-a acordat apelanților termen până la 12 septembrie 2016 pentru depunerea cererilor de apel motivate, fiind explicat că în cazul nelichidării neajunsurilor menționate, cererilor de apel vor fi restituite (f.d. 96-98, 99-101, vol. II).

Curtea de Apel Bălți prin încheierile din 13 septembrie 2016 a restituit cererile de apel depuse de societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” și societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” pe motivul neînălăturării neajunsurilor cererilor de apel (f.d. 112-113, 114-115, vol. II).

La 12 septembrie 2016 prin intermediul oficiului poștal societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 116-121, vol. II).

La 05 octombrie 2016 prin intermediul oficiului poștal societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2016 (f.d. 141-143, vol. II).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 09 noiembrie 2016 a admis recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”, a casat încheierea Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2016 și a restituit pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți de la faza primirii cererii de apel (f.d. 151-155, vol. II).

La 19 decembrie 2016 Ciornîi Anatoli a depus apel suplimentar împotriva hotărârii Judecătorei Edineț din 10 iunie 2016 (f.d. 172-175).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017 s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”.

S-a admis apelul declarat de Ciornîi Anatoli.

S-a menținut încheierea Judecătorei Edineț din 06 ianuarie 2016 cu privire la revizuirea hotărârii din 17 ianuarie 2013.

S-a casat hotărârea Judecătorei Edineț din 10 iunie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

S-a încasat în mod solidar de la societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli salariul neretribuit în mărime de 50 150,82 lei, prejudiciul moral, inflația în mărime de 20 000 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Ciornîi Anatoli a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 212-226, vol. II).

La 23 septembrie 2017 prin intermediul oficiului poștal societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” a indicat că instanțele de judecată au ignorat că prin ordinul nr. 8 din 09 martie 2009 Ciornîi Anatoli a fost concediat de la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, despre acest ordin fiind introdusă mențiunea în carnetul de muncă al salariatului, însă ulterior pe această mențiune s-a indicat că este anulat.

La 09 martie 2009 în carnetul de muncă a lui Ciornîi Anatoli a fost efectuată inscripția că a fost eliberat carnet de tip nou cu numărul AA 032153.

Consideră aceste inscripții au fost efectuate în scopul de a mușamaliza faptul că la 09 martie 2009 Ciornîi Anatoli a fost concediat, iar carnetul de muncă de tip nou nu aparține Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, ci societății cu răspundere limitată „TehnoDesign”.

Faptul că la 09 martie 2009 Ciornîi Anatoli a fost eliberat din funcție se confirmă și prin aceea că la aceeași dată a fost angajat la Întreprinderea Municipală „Termoficare”.

Prima instanță eronat a reținut drept probă certificatul eliberat la 15 aprilie 2013, conform căruia Ciornîi Anatoli are restanță la salariu în sumă de 33 646,3 lei, deoarece acest certificat a fost semnat de Ciornîi Svetlana, acțiuni pentru care aceasta a fost condamnată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 decembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective,

Prin referința depusă la 02 ianuarie 2018 prin intermediul oficiului poștal Ciornîi Anatoli a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Ciornîi Anatoli, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 20 iulie 2017 Curtea de Apel Bălți a expediat societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” copia deciziei din 26 iunie 2017 (f.d. 227, vol. I), care a fost recepționată la 25 iulie 2017 (f.d. 232, vol. II), fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 25 septembrie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că Ciornîi Anatoli a fost angajat la Întreprinderea de Stat „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” în calitate de apicultor (f.d. 5, vol. I).

În prezenta pricină, concretizată ulterior, Ciornîi Anatoli pretinde la încasarea salariului neachitat de Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar” pentru perioada de 01 ianuarie 2012 – 31 martie 2013 în sumă de 55 749,42 lei de la societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi”, a prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 2 040 lei.

Fiind investită cu rejudecarea pricinii după admiterea cererii de revizuire, Judecătoria Edineț a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și a încasat în mod solidar din contul Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli prejudiciul material în sumă de 38 646,3 lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei.

Curtea de Apel Bălți la judecarea pricinii a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, dispunând încasarea în mod solidar de la societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” în beneficiul lui Ciornîi Anatoli a salariului neretribuit în mărime de 50 150,82 lei și a prejudiciului moral, inflația în mărime de 20 000 lei.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procesual la examinarea pricinii.

Din extrasul de cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale rezultă că lui Ciornîi Anatoli i-a fost calculat salariu pentru anul 2012 în sumă de 39 999,42 lei și pentru anul 2013: luna ianuarie 2013 – 9 950 lei, pentru februarie 2013 – 3 200 lei și pentru martie 2013 – 2 600 lei (f.d. 27, vol. II), în total pentru perioada 01 ianuarie 2012 - 31 martie 2013 salariul calculat constituie suma de 55 749,42 lei.

Prin sentința Judecătoriei Edineț din 08 octombrie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 aprilie 2015, s-a încetat procesul penal în privința Svetlanei Ciornîi pe motivul liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă și în conformitate cu art. 55 alin. (2) Codul penal, Svetlanei Ciornîi i s-a aplicat sancțiune administrativă sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale în sumă de 1 000 lei (f.d. 139-148, 150-156, vol. I).

Prin sentința menționată s-a constatat că infracțiunea a fost comisă de Ciornîi Svetlana în următoarele circumstanțe: acționând în mod intenționat, folosind situația de serviciu, în interes material și personal, exprimat prin necesitatea camuflării încălcărilor comise și redării acțiunilor sale a unui aspect legal în vederea neîntreruperii stagiului necesar de cotizare pentru obținerea ulterioară a dreptului la pensie soțului său Ciornîi Anatoli, angajat în funcție de apicultor, a inclus în tabele de pontaj și evidență a timpului de muncă pentru zilele 03 ianuarie 2012, 11 ianuarie 2012, 19 ianuarie 2012, 23 ianuarie 2012, 27 ianuarie 2012, 08 februarie 2012, 16 februarie 2012, 20 februarie 2012, 24 februarie 2012, 28 februarie 2012, 07 martie 2012, 15 martie 2012, 19 martie 2012, 23 martie 2012, 27 martie 2012, 04 aprilie

2012, 02 noiembrie 2012, 06 noiembrie 2012, 11 noiembrie 2012, 22 noiembrie 2012, 26 noiembrie 2012, 05 decembrie 2012, 13 decembrie 2012, 17 decembrie 2012, 21 decembrie 2012, 09 ianuarie 2013, 17 ianuarie 2013, 21 ianuarie 2013, 25 ianuarie 2013, 29 ianuarie 2013, 06 februarie 2013, 14 februarie 2013, 18 februarie 2013, 22 februarie 2013, 26 februarie 2013, 06 martie 2013, 14 martie 2013, 18 martie 2013, 22 martie 2013, 26 martie 2013, 24 octombrie 2013, 28 octombrie 2013, 01 noiembrie 2013, 05 noiembrie 2013, 13 noiembrie 2013, 21 noiembrie 2013, 25 noiembrie 2013, 29 noiembrie 2013, 03 decembrie 2013, 11 decembrie 2013, 19 decembrie 2013, 23 decembrie 2013, 27 decembrie 2013 și 31 decembrie 2013 date false cu privire la orele de muncă prestate de către Ciornîi Anatoli, care a activat în calitate de apicultor, documente care au fost executate și semnate de ea personal, pe care ulterior le-a prezentat pentru aprobare directorului întreprinderii și în temeiul cărora lui Ciornîi Anatoli ilegal i-a fost calculat salariul pentru perioada menționată în sumă de **7 160,52** lei pentru zilele în care de fapt acesta nu a activat și s-a aflat la serviciu, fiind angajat și activând în același timp în perioada de timp de la 27 octombrie 2011 - 15 aprilie 2012, 17 octombrie 2013 până la sfârșitul sezonului de încălzire 2013-2014 în cadrul Întreprinderii Municipale „Termoficare-Edineț” în calitate de operator la cazangeria Spitalului raional Edineț în baza ordinelor nr. 01-07 din 27 octombrie 2011 și nr. 01-02 din 17 octombrie 2013, iar în perioada de la 22 octombrie 2012 – 31 decembrie 2012, 02 ianuarie 2013 - 31 martie 2013 în cadrul societății cu răspundere limitată „Dolan-Instal”.

În condițiile în care printr-o sentință irevocabilă s-a constatat că lui Ciornîi Anatoli i-a fost calculat salariu în anumite zile în anul 2012 și 2013, fără ca acesta să se afle efectiv la lucru, Curtea de Apel Bălți întemeiat a ajuns la concluzia de a admite parțial pretențiile salariatului proporțional timpului de muncă lucrat efectiv și de a exclude din quantumul salariului pretins a zilelor în care s-a constatat prin sentință irevocabilă că salariul a fost calculat ilegal.

Instanța de recurs reține că inițial în cererea de chemare în judecată Ciornîi Anatoli a solicitat încasarea salariului neachitat pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 – 01 ianuarie 2013, însă pe parcursul examinării și-a concretizat pretențiile și în ultima cerere de concretizare a pretențiilor Ciornîi Anatoli a solicitat încasarea salariului neachitat pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 - 31 martie 2013 în mărime de 55 749,42 lei (f.d. 25-26, vol. II).

Însă, în punctul 63 din decizie, Curtea de Apel Bălți a indicat că apelantul-reclamant a solicitat încasarea salariului pentru perioada de la 01 ianuarie 2012-01 ianuarie 2013 (f.d. 224, vol. II).

De altfel, Curtea de Apel Bălți la calcularea salariului lui Ciornîi Anatoli pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 – 01 ianuarie 2013 a exclus din suma de 55 749,42 lei salariul pentru 26 zile, care se includ în perioada de la 01 ianuarie 2012 – 01 ianuarie 2013, și anume: pentru zilele: 03 ianuarie 2012, 11 ianuarie 2012, 19 ianuarie 2012, 23 ianuarie 2012, 27 ianuarie 2012, 08 februarie 2012, 16 februarie 2012, 20 februarie 2012, 24 februarie 2012, 28 februarie 2012, 07 martie 2012, 15 martie 2012, 19 martie 2012, 23 martie 2012, 27 martie 2012, 04 aprilie 2012, 02 noiembrie 2012, 06 noiembrie 2012, 11 noiembrie 2012, 22 noiembrie 2012, 26 noiembrie 2012, 05 decembrie 2012, 13 decembrie 2012, 17 decembrie 2012, 21 decembrie 2012.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Contrar acestei prevederi legale, instanța de apel în decizia din 26 iunie 2017 nu s-a expus în privința pretențiilor lui Ciornîi Anatoli cu privire la încasarea salariului pentru perioada de la 01 ianuarie 2013 - 31 martie 2013.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința pretențiilor lui Ciornîi Anatoli pentru încasarea salariului pentru perioada de la 01 ianuarie 2013- 31 martie 2013 constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece acestuia nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă pretențiile au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsat într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzit.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În conformitate cu art. 383 alin. (1) Codul de procedură civilă, după explicațiile participanților la proces, instanța de apel verifică probele din dosar și cele prezentate suplimentar de aceștia. Procedura de administrare a probelor în instanță de apel este similară celei din primă instanță.

În conformitate cu art. 274 alin. (2) lit. i) Codul de procedură civilă, în procesul-verbal al ședinței se indică: faptul că s-a dat citire înscrisurilor, datele examinării la fața locului a probelor materiale, că s-au ascultat și vizionat înregistrările audio-video.

Urmează a fi notat că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 iunie 2017, nu rezultă că instanța de apel a dat citire cererii de concretizare a pretențiilor depusă de avocatul Gubceac Dmitrii în interesele lui Ciornîi Anatoli în ședința de judecată a primei instanțe din 31 mai 2016, prin care s-a pretins încasarea salariului neachitat pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 - 31 martie 2013 în mărime de 55 749,42 lei (f.d. 210, vol. II).

De altfel, motivarea soluției instanței de apel este contradictorie în condițiile în care s-a expus doar asupra pretențiilor cu privire la încasarea salariului lui Ciornîi Anatoli pentru perioada de la 01 ianuarie 2012 – 01 ianuarie 2013, însă a reținut ca probă de calcul a salariului extrasul de cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în care este reflectat calcularea salariului pentru perioada de la 01 ianuarie 2012- 31 martie 2013 în sumă de 55 749,42 lei, fără a exclude cuantumul salariului pentru perioada de la 01 ianuarie 2013 – 31 martie 2013.

Instanța de recurs mai notează că Curtea de Apel Bălți în dispozitivul deciziei a indicat că încasează în beneficiul lui Ciornîi Anatoli în mod solidar de la societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societatea cu răspundere limitată „Cătărvăi” prejudiciul moral, inflația în mărime de 20 000 lei, însă reclamantul/intimat nu a înaintat careva pretenții cu privire la încasarea inflației.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, având în vedere că cele menționate supra incontestabil indică la neexaminarea tuturor capetelor de cerere, eroare care nu este posibil de corectat în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că la rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nectar Auriu”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciornîi Anatoli împotriva Ministerului Agriculturii, Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție Nectar”, Edineț, societății cu răspundere limitată „Nectar Auriu” și societății cu răspundere limitată „Cătărvăi” cu privire la încasarea salariului neachitat, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată și se restituie la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Visternicean

Ion Druță

Luiza Gafton